

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om en utredning om EU-medlemskapets totala kostnader.

Motivering

Sverige har varit med i EU sedan den 1 januari 1995. Det börjar bli hög tid att göra en seriös utvärdering av EU-medlemskapets totala kostnader. Kostnaderna är nämligen mer betydande än vad man kan tro. Till att börja med har vi den årliga medlemsavgiften som år 2005 uppgår till drygt 25 000 miljoner kronor. Till detta måste läggas kostnaderna för att vi tvingades återreglera och byråkratisera jordbruket, kostnaderna för en fullkomligt misskött fiskepolitik som riskerar att leda till utfiskning, och de kostnader svenska kommuner och landsting har tagit i medfinansiering för EU:s hårt kritiserade regionalpolitik. EU har också en protektionistisk handelspolitik som tvingat på oss tullar för vissa varor som tillverkas i tredje världen samt försvarare för dessa länder att exportera varor till oss. Man får inte heller glömma bort de ökade kostnaderna för drog- och alkoholmissbruk som drabbat Sverige sedan vi monterade ner viktiga delar av gränskontrollen och höjde införselkvoterna.

EU-anslutningen har också medfört att flexibiliteten i det politiska systemet har minskat. Goda idéer som annars skulle ha genomförts till nytta för samhället har stoppats i företag, kommuner, landsting och riksdag därför att de varit i strid med någon av det stora antalet EU-regler. Det finns också politiska förslag som stoppats redan på grund av misstanken att de kanske skulle strida mot EU-lagstiftningen, utan att man

vågat pröva hur det förhåller sig. Detta är naturligtvis kostnader som är svåra att uppskatta.

EU-medlemskapet har också bidragit till att byråkratisera Sverige ytterligare. Olika EU-regler har orsakat stora kostnader genom att vara problematiska att tillämpa. Det är inte bara tillämpningen av reglerna som kostar. Det kostar även att implementera, ha personal som är särskilt avdelad för att följa utvecklingen på EU-fronten och att tid efter annan rådfråga jurister på grund av EG-rätten. Ett exempel på implementeringsproblematiken som torde vara bekant för många är EU:s arbetstidsdirektiv, som orsakar stora problem vid tillämpningen inom vården för ögonblicket. Förhoppningsvis kommer detta att lösa sig på de flesta platser, men redan implementeringskostnaderna i oro och arbetstid är avsevärda.

Kostnaderna för det byråkratiska krånglet som EG-rätten orsakar i företagsvärlden är även de betydande, och på detta område har en del beräkningar gjorts. EU-kommissionären Gunther Verheugen hävdar till exempel att företagen inom EU årligen drabbas av administrativa kostnader på grund av EG-rätten som uppgår till 600 miljarder euro. Det är ungefär motsvarande dubbla Sveriges BNP. I den summan ingår visserligen även kostnader för att följa regler som medlemsstaterna har lagt på direktiven när man utformar den nationella lagstiftningen (s.k. goldplating), men kostnaderna för att följa reglerna är å andra sidan inte inräknade. Nu har ju Verheugen visserligen en politisk agenda som han försöker gynna genom att gå ut med dessa siffror, så man bör inte ta detta som den slutgiltiga sanningen, men frågan förtjänar onekligen ett vidare studium.

EU-medlemskapet har inte bara medfört nackdelar. Självklart så finns det även fördelar. Men de flesta av de ekonomiska fördelar som brukar framhållas är antingen av tveksamt värde, som till exempel att vi får tillbaka en del av vår medlemsavgift genom regionalpolitiskt stöd, eller också så skulle det vara lätt att få tillgång till fördelarna genom någon form av samarbetsavtal ifall Sverige skulle välja att lämna EU. Ett land behöver ju till exempel inte vara medlem i EU för att kunna vara med i dess program för studentutbyten. När det gäller frihandel med EU och tillgången till den inre marknaden som är den ekonomiska fördel som oftast framhålls kan den uppnås genom någon form av frihandelsavtal. Norge och Island är medlemmar i EES och får del av den inre marknaden på den vägen. Schweiz har valt en annan väg som grundar sig på en uppsättning frihandels- och samarbetsavtal.

En utredning om EU-medlemskapets kostnader bör lämpligen ha både EES-spåret och den Schweiziska vägen som jämförelsealternativ. Vissa kostnader kan variera mellan de två alternativen.

Oavsett vilken inställning man har till det svenska EU-medlemskapet så finns det ändå ett allmänt intresse av att siffrorna kommer på bordet. Även de som stödjer EU-medlemskapet borde kunna stödja förslaget om en utredning eftersom även varma EU-anshängare kan vilja hålla nere de indirekta kostnaderna.

Sedan Sverige blev medlem i EU har det kostat oss hundratals miljarder enbart i medlemsavgift. Det är troligt att detta enbart är den mindre delen av EU-medlemskapets kostnader. Det behövs en ordentlig utredning.

Stockholm den 31 oktober 2006

Max Andersson (mp)

Ulf Holm (mp)